

Monitorování anti-Xa aneb proč je dobré konsultovat hematologa

Petr Dulíček

**IV. Interní hematologická klinika
FN a LF v Hradci Králové**

1/ Úvod - LMWH

2/ Mechanismus účinku

**3/ Monitorování – interní medicína
- akutní stavy**

1/

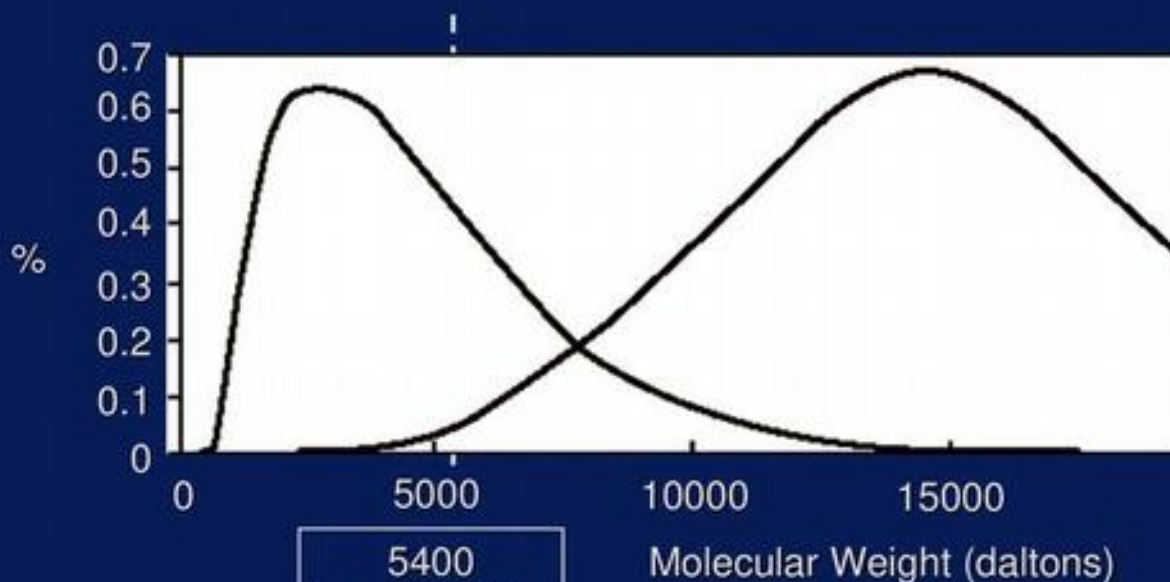
ÚVOD

LMWH (*Nízkomolekulární heparin*) směs kratších heparinových řetězců - vznikají chemickou nebo enzymatickou depolymerizací UFH

proti UFH

- delší biologický poločas
- lepší biologickou dostupnost
- předvídatelnější účinek
- sc. podání 1x d. v profylaxi
- není nutné rutinně monitorovat
- ! **antidotum**

Characteristics of High and Low Molecular Weight Heparin Chains

5400
18 saccharides

Anti-Xa
Resistant to PF4
Little non-specific binding
Inhibition thrombin generation

Anti-IIa and anti-Xa
Sensitivity to PF4
Non-specific binding
Less inhibition thrombin generation

2/ MECHANIZMUS ÚČINKU

- postřednictvím AT – reverzibilní vazba – **antiXa (více)
antilla**
- uvolňuje do TFPI oběhu
- stimuluje uvolnění t-Pa

Váže se na: buněčné povrchy
: trombocyty

uvolňuje PF4, ale neváže se s ním do komplexu, pouze slabě působí na agregaci destiček,

: endotel

: leukocyty

LMWH - heterogenní skupinou léků

- odlišují nejen molekulovou hmotností
- anti-Xa/anti-IIa
- ale i farmakokinetikou a biologickým působením
- jako jsou např. interakce s růstovými faktory a jinými cytokiny
interakce s cévní stěnou a buněčnými elementy v cévním řečišti

LMWH	průměrná molekulová hmotnost (kDa)	poměr anti-Xa/anti-IIa aktivity
tinzaparin	6 500	1,6
parnaparin	5 000	2,3
certoparin	5 400	2,4
dalteparin	6 000	2,5
nadroparin	4 300	3,3
enoxaparin	4 500	3,9
reviparin	4 400	4,2
bemiparin	3 600	9,7

V ČR t.č. nadroparin, enoxaparin a bemiparin

3/ MONITOROVÁNÍ

Interní medicína

Již od uvedení do běžné praxe ?

Je nutná monitorace účinku u léku, kde + výsledek léčby
*(bez ohledu na laboratorního monitorování, které ani při jejich
zavádění neproběhlo)*

Analýzy Borneua: **Naprostá většina** léčených jedinců
žádné sledování nepotřebuje

1998 v USA

doporučení k sledování léčby LMWH u určitých skupin

zvážit ≤ 40 kg BMI ≥ 40

děti

gravidní

u renální insuficience (CrCl < 30 ml/min)

se $\uparrow$ rizikem krvácení nebo opakované trombózy ?

Monitorování

Stanovení anti-Xa: Většinou chromogenním substrátem

Limitace

- 1/ pouze anti-Xa
- 2/ ne anti-IIa
- 3/ ne TFPI
- 4/ standardizace

Rutinní vyšetření anti-Xa aktivity: tzv. **WHO Standard pro LMWH**, který však byl vybrán jako „průměrný“ co se týče molekulových hmotností tak antikoagulačních vlastností s poměrem **anti-Xa//anti-IIa okolo 2,5**

globální testy

Mírné ↑ TT, ev. ↑ aPTT

Podmínky

1/ Odběr: 4 h. po aplikaci (nejlépe mezi 3 – 5 h)

Ustáleného stavu je dosaženo 2. den po zavedení LMWH tj. po aplikaci 2 dávek 1,5 mg/kg/24 h nebo po aplikaci 3 dávek 1 mg/kg /12 h.

Variabilní výsledky:

- mezi jednotlivými LMWH
- mezi originálními preparáty a jejich generiky
- dokonce i mezi různými šaržemi téhož preparátu

každá laboratoř kalibrace na preparát, který je používán a to zejména u těch, co mají vysoký anti-Xa/anti-IIa poměr

: správná technika odběru krve

nebezpečí aktivace krevních destiček a tím uvolnění PF4, který heparin neutralizuje a tím snižuje jeho hladinu v testovaném vzorku

2/ Rychlý transport vzorku do laboratoře

3/ Analýza do 2 h po odběru.

Terapeutické rozmezí

liší se: dle dávkování LMWH (platí pro enoxaparin, nadroparin,
dalteparin)

dle typu LMWH

Profylaxe: 0,2– 0,4 IU/ml anti Xa

Terapie

1mg/kg (100 IU/kg) každých 12 hodin: **0,6 – 1,0 IU/ml**
(enoxaparin, nadroparin)

FORTE

Enoxaparin > 1,0 anti-Xa IU/ml

nadroparin > 1,3 anti-Xa IU/ml

dalteparin > 1,05 anti-Xa IU/ml

Terapeutické rozmezí pro bemiparin tč. Neexistuje *Na základě studií lze usuzovat, že farmakokinetika se podobá enoxaparinu tzn., že terapeutické rozmezí bude podobné*

? Od 90 l. - výsledky léčby stejné: monitorování či bez
(dalteparin)

Hladiny anti-Xa aktivity

- nejsou prediktorem účinku
- ani dobrým prediktorem rizika krvácení

Předpokládá se, že laboratorně prokázané předávkování bude
provázeno ↑ tendencí ke krvácení, klinická studie tuto
skutečnost nepotvrdila

riziko krvácení souvisí častěji s : věkem nemocného
: jeho celkovým klinickým stavem
: případně s podávanou dávkou

Anti- Xa aktivita není přímo úměrná účinku
ani ev. krvácivým projevům

Mnohé studie neprokázaly vztah mezi hladinami anti-Xa a krvácením

Garcia et al. Chest 2012;141(2 suppl):24S-43S

Current guidelines

Nepodporují rutinní monitorování LMWH anti-Xa

Zvážit

≤ 40 kg BMI ≥ 40

děti

gravidní

u renální insuficience (CrCl < 30 ml/min)

se ↑ rizikem krvácení nebo opakované trombózy ?

LMWH

- Používaný test: anti Xa (aXa)
- Odběr: do zkumavky s citrátem, 3-4 hodiny od poslední aplikace LMWH.
- Doporučené rozmezí:
  - Profylaxe: 0,2-0,4 aXa/ml
  - Léčba: 0,6-1,0 aXa/ml
  - Těhotné u umělé chlopni: 1,0-1,2 aXa/ml

Akutní stavy

Velmi heterogenní skupina nemocných

(ve FN v HK JIP – KARIM, GMK, JIP na chirurgické kl., NCH, Hematologická JIP, neurologická JIP, infekční klinika, ortopedická Klinika)

Společné: imobilizace – riziko VTE

Individuální: Hypotenze, ventilace aj.

: Renální insuficience

: Hepatopatie

i.v. podání: Monitorování: antiXa

Kdy, komu, cílové hodnoty ?

JIP – LMWH s.c. v profylaxi VTE má nižší antiXa hodnoty

↓
proto i.v. – lepší výsledky ?

Multicentrická, „single blind“, randomizovaná studie: 39 p.
Clexane 40mg sc. 1x denně
40mg kont.i.v. 24h po dobu 3 d.

Primární cíl: Maximum FXa (C max 24h) během prvních 24 h.
Sekundární cíl: AUC antiXa (AUC)(0-24h)
: Nejnižší hodnota za 72 h

Vahtera A, Valkonen M, Huhtala H, Pettilä V, Kuitunen A

Plasma anti-FXa concentration after continuous intravenous infusion and subcutaneous dosing of enoxaparin for thromboprophylaxis in critically ill patients. A randomized clinical trial.

Thromb Res. 2017 Oct;158:71-75.

	S.C.	I.V.
Median anti-FXa C max 24h	0.18 (IQR, 0.12- 0.33) IU/ml	0.05 (interquartile range, IQR, 0.05- 0.18) IU/ml
Median anti-FXa AUC (0-24h)	1.54 (IQR, 1.22- 4.12)	1.20 (IQR, 0.98- 2.88)
Po 72h >0.1IU/ml	16.7%	66.7%

European guidelines on perioperative venous thromboembolism prophylaxis: Intensive Care

VTE: 4 -15% p. přijatých na JIP přes farmakologickou tromboprophylaxi

Doporučení

- ⇒ U kriticky nemocných - LMWH (Grade 1B) v profylaktické dávce
- ⇒ U p. s RI – low-dose heparin (Grade 2C)
  - dalteparin (Grade 2B)
  - redukovanou dávku enoxaparinu (Grade 2C)
- ⇒ Monitorování anti-Xa může být zvaženo, kdy podáváme LMWH u těchto p. (Grade 2C)
- ⇒ Žádná studie prospektivně nehodnotila účinnost a bezpečnost LMWH v profylaxi VTE u kriticky nemocných s hepatopatií

Duranteau J1, Taccone FS, Verhamme P, Ageno W; ESA VTE Guidelines Task Force. Eur J Anaesthesiol. 2018 Feb;35(2):142-146.

Fondaparinux (Arixtra)

2 centra v Detroitu: ICU- nemocní s **CrCl < 30 ml/min**

Fondaparinux : 2,5 mg obden, antiXa
UZ žil DK
krvácení

32 p.: medián počtu dávek: 4

Fondaparinux peak (n=98) and trough (n=86)

anti-factor Xa levels were 0.36 ± 0.18 mg/L

and 0.17 ± 0.11 mg/L (mean $\pm$ SD),

Výsledky: Hodnoty antiXa jako u j. bez RI s podáváním 1xd.

: UZ všechny negativní

: 2 (6%) p. mělo signifikantní krvácení

Wahby KA, Riley LK, Tennenberg SD.

*Assessment of an Extended Interval Fondaparinux Dosing Regimen for Venous Thromboembolism Prophylaxis in Critically Ill Patients with Severe Renal Dysfunction Using Antifactor Xa Levels. **Pharmacotherapy.** 2017 Oct;37(10):1241-1248.*

Fondaparinux: ↑ krvácení CrCl ≤ 50 mL/min
Kontraindikován u CrCl < 30 mL/min

Data o měření anti-Xa ? – velmi málo

Retrospektivní analýza pacientů ≥ 18 let, kteří dostávali fondaparinux ≥ 72 h. a s ≥ 1 dávkou na ICU a CrCl ≤ 50 mL/min nebo RRT during therapy.

Rozdělení do 4 skupin

Střední RI (CrCl = 30-50 mL/min)

Těžká RI (CrCl < 30 mL/min)

Hemodialýza (HD)

CVVH

Hodnocení

Klinicky významné krvácení a VTE

Výsledky

95 p.

	Medián denní dávky
64 (67.4%) s moderate impairment	2,5 mg
10 (10.5%) s severe impairment	2,5 mg
5 (5.3%) s HD	0,9 mg
16 (16.8%) s CVVH	1,9 mg

Klinicky významné krvácení u 4 (4.2%) p.

Závěr: Lze dávkovat jen empiricky v těchto situacích
Optimální dávkování není známo
Lze využít antiXa /orientace/

Možnosti ?

TEG

Měření anti-FXa ? Je to OK ?

Trombin generační test + aktivátor TF

Slibná metoda pro monitorování LMWH ?

Thomas O, Lybeck E, Strandberg K, Tynngård N, Schött U

Monitoring low molecular weight heparins at therapeutic levels: dose-responses of, and correlations and differences between aPTT, anti-factor Xa and thrombin generation assays.

PLoS One. 2015 Jan 27;10(1):

SHRNUTÍ

Dostatek dat o monitorování anti-Xa

⇒ v interní medicíně – léčba VTE

⇒ profylaxe VTE: interní n.

: chirurgie

Limitovaný přínos

u kriticky nemocných

podstatně méně dat → **Individuální postup**

Proč je dobré konsultovat hematologa ?

Děkuji za pozornost

